

Brüssel, 15. märts 2023
(OR. en)

7375/23

ECOFIN 240
UEM 64

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Teema: ELi majanduse juhtimise raamistiku reformimise suunised
– Nõukogu järeldused

Delegatsioonidele edastatakse nõukogu järeldused „ELi majanduse juhtimise raamistiku reformimise suunised“, mis kiideti heaks ECOFINi nõukogu 14. märtsi 2023. aasta istungil.

ELi MAJANDUSE JUHTIMISE RAAMISTIKU REFORMIMISE SUUNISED

NÕUKOGU JÄRELDUSED

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU

1. TULETAB MEELDE, et liikmesriigid käsitlevad oma majandus- ja eelarvepoliitikat kui ühise huvi küsimust ning kooskõlastavad selle nõukogus vastavalt aluslepingule; RÕHUTAB, et ELi majanduse juhtimise raamistik on äärmiselt oluline majanduspoliitika tõhusaks koordineerimiseks ja järelevalveks kogu ELis, tagades kõigi liikmesriikide riigi rahanduse usaldusväärsuse ja jätkusuutlikkuse keskpikas ja pikas perspektiivis, edendades kestlikku majanduskasvu ja lähenemist ning tegeledes makromajandusliku tasakaalustamatuse küsimusega, kusjuures seda toetavad majanduskasvu ja vastupanuvõimet suurendavad reformid ja investeeringud;
2. TUNNISTAB, et ELi majandus jätkas tugevat pandeemiajärgset taastumist, muu hulgas tänu kiiretele poliitikameetmetele riiklikul ja ELi tasandil. Siiski seisab EL silmitsi mitmete lühi- ja pikaajaliste majanduslike ja sotsiaalsete probleemidega, mis tulenevad suurenenud geopoliitilistest pingetest, kõrgest inflatsioonist ja intressimäärade tõusust, kliimamuutustest, digitaliseerimisest, demograafilistest muutustest, vajadusest toetada avatud majanduses konkurentsivõimet ja strateegilist autonoomiat, taskukohase energia ja energiavarustuskindluse tagamise tähtsusest ning kaitsevõime vajalikust suurendamisest. Paljud neist probleemidest nõuavad ulatuslikke reforme ja märkimisväärsed investeeringuid. Lisaks on pandeemiast tingitud kriis ja Venemaa Ukraina-vastase sõja tagajärjed veelgi suurendanud juba niigi kõrget võlataset, mida tuleb järk-järgult ja realistlikult vähendada;

3. VÄLJENDAB HEAMEELT selle üle, et 9. novembril 2022 avaldati komisjoni teatis ELi majandusjuhtimise raamistiku reformimise suuniste kohta; VÕTAB TEADMISEKS Euroopa Ülemkogu poolt komisjonile ja nõukogule esitatud üleskutse edendada kiiresti tööd seoses majanduse juhtimise läbivaatamisega, võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 2023. aasta veebruari järeldusi; TUNNISTAB, et olemasoleva raamistiku läbivaatamine võib suurendada selle tõhusust;
4. RÕHUTAB, et riikide isevastutus on tõhusa majanduse juhtimise raamistiku oluline osa; TUNNISTAB kasu, mida toob liikumine mitmeaastase eelarveplaneerimise suunas, kui samal ajal säilib Euroopa poolaasta raames iga-aastane järelevalvetsüklil; TUNNISTAB vajadust võtta arvesse liikmesriikide eelarvelisi lähtepositsioone ja väljavaateid ning diferentseeritud eelarvekavade majanduslikke iseärasusi; RÕHUTAB, et oluline on lihtsustada raamistikku ja säilitada selle mitmepoolne olemus; TOONITAB võrdse kohtlemise, läbipaistvuse ja prognoositavuse tähtsust;
5. JUHIB TÄHELEPANU järgmistele valdkondadele, kus liikmesriikide seisukohad majanduse juhtimise raamistiku reformimise küsimuses on sarnased:
 - a) aluslepingus sätestatud kontrollväärtused, mis on 3 % seoses kavandatud või tegeliku valitsemissektori eelarve puudujäägi suhtega sisemajanduse koguprodukti turuhindades ning 60 % seoses valitsemissektori võla suhtega sisemajanduse koguprodukti turuhindades, jäävad samaks. Majanduse juhtimise raamistik peaks tagama, et neid kontrollväärtusi järgitaks tulemuslikumal, tõhusamal ja kestlikumal viisil;
 - b) kõik liikmesriigid peaksid pärast reformitud majanduse juhtimise raamistiku jõustumist esitama riiklikud keskpika perioodi eelarve- ja struktuurimeetmete kavad. Riiklikud kavad peaksid hõlmama eelarvepoliitikat, reforme ja investeeringuid. Kavades tuleks kehtestada riiklik eelarvekava, mille kindlaksmääramisel on üheksainsaks kasutatavaks näitajaks esmased netokulud;

- c) liikmesriigid peaksid koostama eelarvekava osana oma riiklikest kavadest, mis on kooskõlas komisjoni esitatud tehnilise eelarvekursiga. See kujundab dialoogi asjaomase liikmesriigiga, kus kava ja kursi vahelised erinevused peaksid olema nõuetekohaselt põhjendatud. Komisjoni kurss peaks põhinema korrataval, prognoositaval ja läbipaistval ühisel metoodikal, milles lepitakse kokku, ning hõlmama valitsemissektori võla ja majandusprobleemide analüüsi. Seda suunavad ka korrapärased tehnilised arutelud prognooside ja ennustuste üle ning seda tuleks mitmepoolselt arutada asjaomastes komiteedes. Komisjoni tehniline kurss peaks tagama eelarve kohandamise, et võlg hakkaks piisavalt vähenema või püsiks konservatiivsel tasemel, säilitades samal ajal riigi rahanduse jätkusuutlikkuse ning edendades reforme ja avaliku sektori investeeringuid. Selleks tuleks kaaluda ühiseid kaitsemeetmeid, et tagada võla piisav vähendamine ja vältida eelarve kohandamise edasilükkamist;
- d) komisjon peaks kavasid ja võimalikke ajakohastusi hindama täiesti läbipaistval viisil, tuginedes kokkulepitavatele ühistele hindamispõhimõtetele, ning nõukogu peaks neid mitmepoolselt kontrollima ja need kinnitama. Raamistikus tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta vajadust võimaldada liikmesriikide demokraatlikul protsessil kujundada nende majanduspoliitikat. Seetõttu võiks kõik kavad taotluse korral viia kooskõlla riikliku valimistsükliga ja vaadata uue valitsuse ametisseasumisel läbi ning neid võiks objektiivsetel asjaoludel ajakohastada, säilitades samal ajal eelarve kohandamise ambitsioonikuse;
- e) eelarve kohandamise perioodi võiks pikendada, kui liikmesriik võtab kohustuse viia ellu kõlblikud reformid ja investeeringud, mis suurendavad majanduskasvu väljavaateid või vastupanuvõimet, tugevdavad riigi rahandust ja seeläbi selle pikaajalist jätkusuutlikkust ning käsitlevad ELi strateegilisi prioriteete, sealhulgas avaliku sektori investimisprobleeme seoses rohe- ja digipöördega ning kaitsevõime suurendamisega. Kohandamine tuleks asjakohaselt järjestada, et vältida edasilükkamist;

- f) kõigi liikmesriikide puhul peaksid riiklikud kavad tagama kogu kava ulatuses puudujäägikriteeriumi täitmise või selles suunas tehtavad piisavad ja veenvad edusammud kooskõlas nõukogu sellekohaste soovitustega, kui see on asjakohane. Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus, mis põhineb 3 % puudujäägikriteeriumi rikkumisel, peaks jääma samaks, sh asjaomaste tegurite hindamine;
- g) nende liikmesriikide puhul, kelle valitsemissektori võla suhe SKPsse on üle 60 %, peaksid riiklikud keskpika perioodi kavad tagama, et suhtarv väheneb piisavalt. Nende liikmesriikide puhul, kelle valitsemissektori võla suhe SKPsse on alla 60 %, kuid kellel on valitsemissektori võlaga seotud probleeme, peavad riiklikud keskpika perioodi kavad tagama, et suhtarv püsib konservatiivsel tasemel. Ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu uurimine võlakriteeriumi rikkumise alusel tuleks algselt juhul, kui liikmesriik rikub 60 % kontrollväärtust ja täheldatakse kõrvalekallet kokkulepitud eelarvekavast. Võlakriteeriumi rikkumise korral algselt ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluses võetakse arvesse kõiki asjakohaseid tegureid. Vajaduse korral tuleks nende kasutamist selgitada. Komisjon peaks kokkuleppel nõukoguga kehtestama vahendid, et jälgida kumulatiivseid kõrvalekaldeid (nii ülespoole kui ka allapoole) kokkulepitud eelarve kohandamise kavast. Väikeste valitsemissektori võlaprobleemidega liikmesriikide puhul peaks riiklikes kavades esitatud eelarvekava tagama, et eelarvepuudujääk püsib pidevalt ja veenvalt alla 3 % või väheneb selle piirini piisavalt ning võla suhe hoitakse konservatiivsel tasemel, võttes arvesse vajadust tagada riigi rahanduse jätkusuutlikkus keskpikas ja pikas perspektiivis ning vältida võla põhjendamatut kuhjumist;

- h) täitmise tagamist tuleks tõhustada, sealhulgas suurema läbipaistvuse kaudu. Rahaliste karistuste algset summat tuleks vähendada, et seda oleks võimalik realistlikumalt kohaldada;
- i) euroala või kogu ELi mõjutavate suurte šokkide puhul kohaldatavat üldist vabastusklauslit tuleks täpsustada, et kohandada seda erandlike asjaoludega, mille tõttu eelarve kohandamise kava ei saaks tegelikult järgida, ning võimaldada ajutist kõrvalekaldumist keskpika perioodi kavast. Riigipõhine vabastusklausel peaks võimaldama ajutist kõrvalekaldumist eelarve kohandamise kavast erandlike asjaolude korral, mida valitsus ei saa kontrollida ja millel on suur mõju konkreetse liikmesriigi rahandusele. Tuleks kehtestada asjakohased menetlused vabastusklauslite aktiveerimiseks ja pikendamiseks. Nõukogu peaks olema vabastusklauslite kohaldamisse kaasatud komisjoni hinnangu alusel;
- j) riiklike sõltumatute eelarveasutuste praegune roll makromajanduslike prognooside koostamisel või kinnitamisel tuleks säilitada ja seda tuleks kohandada vastavalt keskpika perioodi eelarve- ja struktuurimeetmete kavadele ning ühtlasi võiks kaaluda miinimumstandardeid. Sõltumatud eelarveasutused ei tohiks osaleda riiklike kavade koostamise etapis. Kaaluda tuleks Euroopa Eelarvenõukogu tugevamat rolli majanduse juhtimise raamistikus;
- k) liikmesriikidel, kes kasutavad oma riiklikes eelarveraamistikes struktuurse eelarvepositsiooni näitajat, peaks olema võimalik muuta kulukava struktuurseks eelarvepositsiooniks üksnes riigi eelarve eesmärkidel;

- l) makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlus on endiselt keskse tähtsusega, et avastada liikmesriikide majanduse, majandus- ja rahaliidu või kogu Euroopa Liidu majanduse nõuetekohasele toimimisele kahjulikku mõju avaldav tasakaalustamatus ning seda ennetada ja korrigeerida. Menetlus peaks muutuma ettevaatavamaks, et avastada tekkivad riskid varasemas etapis. Samuti tuleks see muuta dünaamilisemaks, tuginedes tasakaalustamatuse hindamisel rohkem riskide muutumisele ja poliitika rakendamisele, ning tuleks kehtestada selgemad kriteeriumid liikmesriikide positsiooni tõstmiseks ja langetamiseks makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse raames. Tõhustada tuleks isevastutust, prognoositavust, läbipaistvust, võrdset kohtlemist, täitmise tagamist ja menetluse euroala mõõdet;
6. RÕHUTAB, et majanduse juhtimise raamistik on majandus- ja rahaliidu struktuuri oluline tugisammas, mis toetab ühisraha stabiilsust ja euroala majanduse vastupanuvõimet; TOONITAB, et eelarvekava koostamine on tähtis eelarvepoliitika koordineerimiseks ja aitab tagada, et euroala liikmesriikide eelarveprojektid oleksid kooskõlas ELi eelarvereeqlitega; NÕUSTUB, et seda tegevust tuleks reformitud raamistikus jätkata, pidades silmas eelarvepoliitika tugevat koordineerimist euroalal, mida toetab euroala soovitus eelarvepoliitika ja euroala üldise eelarveseisundi jälgimise kohta; TUNNISTAB, et makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse raames toimuvat analüüsi tuleks arendada, et tõhustada menetluse euroala mõõdet; NÕUSTUB, et programmijärgse järelevalve raamistikku võiks ühtlustada ning järelevalve intensiivsust võiks aja jooksul ja liikmesriigiti muuta sõltuvalt majanduslikust, eelarve- või finantsarengust; ON SEISUKOHAL, et majanduse juhtimise raamistikus ning majandus- ja rahaliidu süvendamise edasiste sammude puhul tuleks arvesse võtta varasematele kriisidele reageerimiseks võetud liidu majanduspoliitilistest meetmetest saadud õppetunde;

7. KUTSUB ÜLES jätkama kiiresti tööd majanduse juhtimise läbivaatamisel, nii enne kui ka pärast mis tahes seadusandlike ettepanekute esitamist; NÕUSTUB, et vaja on täiendavaid selgitusi ja arutelusid, sealhulgas seoses komisjoni kursi kindlaksmääramisega, väikeste võlaprobleemidega liikmesriikidele esitatavate nõuetega, mis võivad hõlmata eelarvekurssi, kulude koondnäitaja kindlaksmääramisega, reformitud raamistikku toetavate ühiste kvantitatiivsete sihttasemete asjakohasuse ja ülesehitusega, eelarvekava pikendamise põhimõtetega, riigipõhiste soovitude rolliga, riiklike kavade täitmise tagamisega ning reformide ja investeeringute stiimulitega;
8. TULETAB MEELDE, et majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingut tuleb vastavalt selle artiklile 2 tõlgendada kooskõlas ELi õigusega ja kohaldada niivõrd, kuivõrd see on ELi õigusega kooskõlas; TUNNISTAB, et tuleks tagada majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingu kooskõla läbivaadatud stabiilsuse ja kasvu paktiga; KUTSUB ÜLES pidama nimetatud kooskõla tagamiseks arutelu;
9. KUTSUB komisjoni ÜLES võtma enne oma seadusandlike ettepanekute avaldamist arvesse liikmesriikide sarnaseid seisukohti ja jätkama liikmesriikidega koostööd valdkondades, milles on kindlaks tehtud vajadus pidada täiendavaid arutelusid; OTSUSTAB käsitleda võimalikke edasisi samme nõukogus, et viia seadusandlik töö lõpule 2023. aastal.
